

Тема номера: Спільнота і її тривоги

РЕДАКЦІЯ VERBUM

28 ЛЮТОГО 2025

Шановні читачі! На сторінках «Вербуму» ми часто говоримо про спільноту: сімейну, церковну, державну; про взаємодію обов'язків і відповідальностей; про відчуття належності до спільноти й те, як на нього впливають історичні наративи. Навіть коли про неї не йдеться безпосередньо, спільнота виявляється осердям наших роздумів, адже ніхто не живе окремо від інших, а людяність і людськість проявляється насамперед у взаємодії з ближніми. І навпаки, те, що властиве людям — як-от вигорання, зневіра, втома, — притаманне також спільнотам і так само руйнівне для них, якщо вчасно не подбати про допомогу.

Карін Лутс, «Біженці», 1945 рік

Цей випуск — продовження роздумів про спільноту й те, як її підтримувати.

Перший текст — це дослідження того, що говорять про спільноту Біблія й документи Церкви. Отець Петро Балог показує, як історично розвивалися погляди на те, що ми зараз могли би назвати чесною емпатією, особливу увагу звертаючи на новозавітні спонуки до взаємної підтримки та плекання соціальної справедливості. Він нагадує: «Прислухавшись до Євангелія від Матея, ми зрозуміємо, що питання про суспільну солідарність буде вирішальним на Страшному Суді».

Далі пропонуємо фрагмент із книжки єпископа Миколи Лучка «У пошуках Любові», присвячений мистецтву щирих взаємин із іншими, а отже — вмінню плекати спільноту, якій властива взаємна довіра й готовність підтримати одне одного. Автор не тільки теоретично розповідає про потребу слухати, перейматись і ділитися власними тривогами, а й пропонує

практичні поради щодо того, як виховувати здатність до цього в собі й інших.

Ірина Пустиннікова пише про спільнототворчу силу фестивалів і народних традицій, у яких багато хто — на жаль, часто також серед представників влади, що мають силу відмовляти й забороняти, — бачить просто гучні розваги, які зараз «не на часі». Та справа в тому, що спільнота (як і окремі її представники) потребує радості, відчуття причетності до чогось світлого і святкового, врешті-решт, можливості говорити про себе, про багатство своєї культури та про свою історичну тяглість із іншими спільнотами — чи йдеться про маланки, у яких взаємодіють представники окремих сіл, чи про фестивалі, куди збираються учасники з усієї Європи.

Маргарита Кас'яненко придивляється до життя української спільноти в Польщі, розпитуючи її представників про «соціальний статус, час перебування за кордоном, частоту та способи зв'язку з Україною, культурні зацікавлення, погляди на національну ідентичність тощо». Питання спільнотної належності в міграційному контексті завжди дражливе, а війна його додатково ускладнює; утім, співрозмовники авторки наголошують, що їхня потреба зміцнювати зв'язок із Україною останніми роками тільки зросла — а це вселяє надію на те, що вони, попри життєві зміни, і надалі почуватимуться частиною української спільноти.

На завершення випуску пропонуємо дві статті, вже раніше публіковані у «Вербуму», але дуже актуальні в контексті сьогоденного випуску. Перша з них — це стаття Олексія Браславця про те, що творить спільноту в парафії: життя Святим Духом чи піклування про спільне благо, зокрема й у земному вимірі (правильна відповідь — обидва варіанти). Другий текст — це роздуми Оксани Довгополової про те, як історична пам'ять впливає на нашу самоідентифікацію зі спільнотою і про те, як особисті повсякденні спогади можуть вплітатись у великі історичні наративи.